Nagyvárad, 1895. I. évfolyam 34. szám. Kedd, február 5.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Apácza-utca 3. sz.**

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség czimére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:
A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . 6 frt — kr.
Félévre . . 3 » — »
Negyedévre . 1 » 50 »
Egy hónapra — » 60 »

Helyben házhoz hordva:
Egész évre . 8 frt — kr.
Félévre . . 4 » — »
Negyedévre . 2 frt — kr.
Egy hónapra — » 80 »

Vidékre postán szállitva:
Egész évre . 10 frt — kr.
Félévre . . 5 » — »
Negyedévre . 2 » 50 »
Egy hónapra 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr.

Ferde helyzet.

Csodálatos kitartással halad előre az a magyar hipokrizis, mely kifogyhatatlan a Kossuth-kultusz minden csak kigondolható nemének ápolásában. De ne higyjük, hogy a Kossuth-kultuszt csak ötletszerüen ápolják azok, kik minden alkalommal előrántani szeretik, ma már öntudatos eszköz a Kossuth-kultusz öntudatos czél elérésére. Azért elő kell azt rántani, valahányszor az a bizonyos czél hasznosnak tünteti fel az intézők szemeiben.

Most is ugy van.

A testet öltött néppárt nem olyan ártatlan, mint az a néppárt volt, melyről egyelőre csak beszéltek, s melyről azt hitték, hogy soha sem fog megalakulni.

Most, hogy tényleg megvan, sőt a tettek mezejére lépett, minden áron meg kell akadályozni elterjedését, megerősitését, mielőtt még nagyobb hóditásokat tehetne a nép között. Erre pedig legalkalmasabb a Kossuth-név varázsa. Hiszen Kossuth a nép atyja volt, a Kossuth név kedvéért bizonyára elfordul azoktól, kik csatába akarják vinni azok ellen, kiknek a Kossuth-név dicsőitése a legelső, a legfőbb, a legszentebb hazafias törekvésök, ott hagy egyszeribe csapot, papot s egyetlen kézmozdulattal meg van az osztatlan nemzeti lelkesedés!

Higgadtan gondolkodó hazafi lelke csak elkomorulhat ilyen üzelmek láttára.

Avagy csakugyan nem válhatik soha sem valósággá közöttünk Deák Ferencz a haza bölcsének amaz arany mondása, hogy jobban kell szeretnünk a hazát, mint sem gyülölnünk ellenségünket? Micsoda szolgálatot teszünk mi avval a hazának, ha az ünnepélyes fejedelmi eskü vel megerősitett, megpecsételt s azóta mindig hiven megtartott 1867-iki kiegyezés fejében viszonzásképen minduntalan érdes kézzel nyulunk a fejedelem érzelmeihez? Olyan átlátszóvá vált-e már az a bizonyos fátyol, melyet magunk boritottunk a multra, hogy az már semmit sem takar? És még mi csodálkozunk azon, hogy mi kelti föl a korona bizalmatlanságát a magyar nemzet iránt?

Még akkor is, ha valóban okos dolgot akarunk végezni, rendesen elrontjuk avval a móddal, a melylyel hozzáfogunk annak megvalósitásához. Sipval, dobval kell az egész világnak tudtára adnunk, hogy milyen 13 próbás hazafiak vagyunk s hogy mennyire értünk a nemzet hálájának impozáns módon való kifejezéséhez.

Haza hozzuk fejedelmi pompával Kossuth Lajos földi maradványait, hetekig tartó gyászpompát fejtünk ki, százezreket gyüjtünk a nagy hazafi emlékszobrára, megveszszük fiától az elhunytnak könyvtárát — most pedig megveszszük látatlanban kéziratgyüjteményét, de ezt már országos költségen, melyhez a szentesitést a koronától kérjük!

Ne feledjük, hogy a hires detronizácziói g — melylyel pedig alaposan blamáltuk magunkat a külföld előtt — oly hervadhatatlan érdemeket szerzett magának Kossuth Lajos a magyar nemzet szabadsága körül, melyeket a pártatlan történetirás mindenkorra megörökit. Ezeket a most élő nemzedék osztály és vallás külömbség nélkül sietett is tőle telhetőleg meghálálni, de ha ennél tovább megyünk s nevezetesen ha azt követeljük, hogy habár csak indirekt uton a mi jó királyunk is járuljon az ő szentesitésével a Kossuth név dicsőitéséhez, midőn épen Kossuth Lajos egészen végső lehelletéig engesztelhetetlen maradt iránta, a 67-iki kiegyezést és a koronázást soha törvényesnek el nem ismerte, ez hipokritaság a szó legszorosabb értelmében. Hiszen közönséges emberek között sem lehet a sympathiát erőltetni, hát hogyan kivánhatja valaki józanul, hogy a nemzetével őszintén kibékült fejedelem csak egyetlen jottával is járuljon a maga részéről a Kossuth név dicsőitéséhez. És bele lovalják még a kormányt is ugyanolyan ferde helyzetbe, melyből az imént lemondott kormány sem tudott kibontakozni. Avagy az is tartozik a hamisitatlan liberalizmus feladatai közé, hogy megingassa a kölcsönös bizalmat a fejedelem és nemzete között?

Nem firtatjuk a Kossuth kéziratainak és levelezéseinek történelmi nevezetességét érdekességét és értékét, ámbár több mint valószinü, hogy azoknak legnagyobb része amugy is már napvilágot látott a nyomtatásban megjelent Irataiban s különféle olasz és angol időszaki müvekben, a még meg nem jelentek pedig akkor sem vesztek volna el, vagy váltak volna hozzáférhetetlenekké a történetbuvárok előtt, ha nem tüzzük is megint ezt a legeslegujabb Kossuth-kérdést oly ostentative napirendre, mintha valóban nem lenne sürgősebb feladatunk annál, mint hogy a kedélyeket folyton izgalomban tartsuk.

Bizony legfőbb ideje, hogy tudatára ébredjünk a mi valódi, s ne csupán képzelt szükségleteinknek, pedig azok megszámlálhatatlanok, s minden esetre jobban szolgáljuk a hazát, ha az előbbiekből csak egy részt is alaposan eligazitunk, mintha az utóbbiakat egytől-egyig pihenni hagyjuk. Nem vagyunk sem oly számosak és erősek, hogy már mindenféle luxust engedhetnének meg magunknak. Első a mindennapi kenyér, de ezt is becsülettel kell keresnünk és ilyen módon való megszerzését mindenkire nézve lehetővé tenni s aztán beszélhetünk magasabb tónusban is.

A politikai helyzet.

Budapest, 1895. február 2-án.

Magyarország politikai helyzete a néppárt megalakulásával és szervezkedésével komoly fordulóponthoz jutott. A kormány és a szabadelvüpárt, mely a legkisebb árnyéktól is ijedezik, most a legnagyobb mérvben feltámadt világosságtól ugyancsak erősen fel van izgatva. A kétségbeesés kapkodásával megint a fuziót kivánná létrehozni, ha lehetne.

Lapunk mai száma 10 oldalra terjed.

Mindenki előtt ismeretes, hogy a legutóbbi krizis alkalmával éppen a szabadelvü párt volt az, mely végzetes merevségével meghiusitotta a fuziót. S azóta sem mozditotta elő semmivel.

Az uj kabinet programmbeli kijelentése, hogy az egyházpolitikai törvényeket mindenesetre végrefogja hajtani, legkevésbé sem volt arra alkalmas, hogy Szapáryt és az ő hiveit magához édesgesse.

S a belügyminiszternek bonyhádi nyilatkozata, hogy a 67-es alap változhatatlan, azt sem szükiteni, sem tágitani, sem fejleszteni nem lehet, még kevésbé volt alkalmas arra, hogy Apponyit és a nemzeti pártot magának megnyerje.

De most, hogy a néppárt megalakult és hatalmasan szervezkedik, persze ismét szüksége van a kormánynak és pártjának egy kis ujabb taktikára, s ennek következtében és pedig mint hirlik, egyenesen a minisztertanács kijelentése folytán ujra előtérbe jön a fuzió.

A legbenfentesebb lapok vezérczikkeztek a kiadott jelszóról: ime, itt az idő, most vagy soha! a legszivesebben látjuk azokat az urakat is a mi körünkben!

Kérdés tárgyát képezhetné, valljon az általok előidézett lehetetlenségnek enynyire készséges odakinálásával, igazán komolyan és őszintén veszik-e ez egyszer a fuziót?

A legtapasztalatlanabb politikus is hamar tisztában lehet az iránt, hogy sajátképen csak magukat kivánják azon helyzetbe juttatni, hogy ime a fuzióra nézve utóbb azt mondhassák: nem rajtok mult!

S a legnaivabb gondolkodó is hamar készen lehet a belátással: hogy az egész manöver egyszersmind az ellenzéki pártoknak esetleges szétbomlasztására van irányozva!

A képviselőház munkarendje.

Mihelyt a vallás- és közoktatási tárcza költségvetését befejezik, a ház elöbbi megállapodása következtében megszakitják a költségvetési vitát s napirendre kerül a pénzügyi bizottság jelentése, »az 1895. év első két hónapjaiban viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1894. évi XXXIV-ik törvényczikk hatályának az 1895. év április hó végeig való kiterjesztéséről« szóló törvényjavaslatról, Ennek letárgyalása után pedig a véderőbizottság jelentése következik »az 1895. évben kiállitandó ujonczok megajánlásáról« szóló törvényjavaslat tárgyában.

A néppárt szervezkedése.

(Saját tudósitónk eredeti távirata.)

Budapest, 1895. február 4. A nemrég megtartott katholikus értekezleten elhatározták, hogy a néppárt ügyeinek vezetésére egy központi irodát állitnak fel. Igazgatónak meg is nyerték az országszerte ismert Molnár János komáromi apát-plebánost, ki ép ezért ott hagyja Komárom városát s Budapestre költözik. Helyét Majláth Gusztáv gróf papnövelői tanulmányi felügyelő foglalja el.

A szilágy-somlyói választás.

Legutóbbi számunkban a »B. H.« után közöltük, hogy br. Bánffynak ellenjelöltje támadt Sierbanu Miklós orsz. képviselő személyében.

Időközben közvetlenül arról vettünk hirt, hogy folyó hó 1-én az oláh választók Orosz ügyvéd meghivása folytán gyülést tartottak, melyen ifj. Vékás gör. kath. lelkész kifejezte Bánffy elleni bizalmatlanságukat, különben pedig elhatározták, hogy megmaradnak paszsziv álláspontjukon.

Végre tegnap saját tudósitónktól a következő távirati tudósitást kaptuk:

Sierbanu nem lép föl már el is utazott Szilágy-Somlyóról.

Lapszemle.

Budapest, 1895. február 3.

A **Magyarország** a függetlenségi pártot támadja meg, hogy tétlenül nézi, hogy a néppárt mint állit fel mindenütt ellenjelölteket a szabadelvü pártiakkal szemben. Ezzel szemben nekik szervezkedniök kellene, hogy ennek utját állják.

A **Nemzeti Ujság** kimutatja, hogy mily gyávaság és erkölcstelenség volna az ellenzék részéről, ha a fuzióra ráállana.

A **Pesti Hirlap** a Bánffy kabinetről ir magasztaló sorokat s ennek kapcsán neki megy a néppártnak s rendkivül elitélőleg nyilatkozik róla, s azt mondja, hogy a fuzió kérdése most már elhalaszthatatlan, mert a néppárt megalakult.

Budapest, február 4.

A **Magyar Hirlap** a nemzeti kaszinóban tartott elnök választás és evvel kapcsolatban a szokásos évi »Széchenyi-bankett«-ről ir s méltatja az uj elnök s a bankett szónokának Zichy Jenő grófnak beszédeit.

A **Budapesti Hirlap** azt irja, hogy a kormány megijedve a néppárttól, minden áron fuzionálni kiván, erre pedig az ellenzék most nem igen fog ráállani, mert ez a jelen viszonyok közt lehetetlen.

Országgyülés.

A képviselőház ülése.

Február 4.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Josipovits, Schober, Pap.

A miniszterek közül jelen vannak: Bánffy, Lukács, Wlassics, Perczel, Fejérváry.

A jegyzőkönyv hitelesitése után, az elnök jelenti, hogy Zelenyák János mandátuma hitelesittetett, illetve igazoltatott. (Nagy zaj. Fölkiáltások: Hol van a kisértet?) Jelenti az elnök, hogy Asbóth János egészsége helyreállitására két havi szabadságot kér. (A szélsőbal föláll s Olay, Thaly, Madarász, Mülek, Kovács fölkiáltanak: megadjuk szivesen! akár hathónapot kérjen.) Jelenti az elnök, hogy Körösi Sándor négy heti szabadságot kér. Megadatik. Következik a napirend

a kultusz költségvetés tárgyalása.

Kammerer Ernő a czigányzene, a báli muzsika és a magyar egyházi zene fejlesztését hangsulyozza azzal, hogy a magyar zene-akadémiában, (amelynek tételénél felszólal) nem forditanak kellő gondot a magyar nemzeti zene tanitására. A költségvetésbe egy tételt kéne beállitani.

Szederkényi Nándor kérte a minisztert,

A „TISZANTÚL“ TÁRCZÁJA.

Miért nem megyek én többet Muki bácsihoz?

— A »Tiszántúl« eredeti tárczája. —

Bizony, bajos volna azt eltalálni. Talán mogorva, haragos ember az én nagybátyám, Muki bácsi? A világért sem; hiszen akkor nem süvegelné a város apraja-nagyja messziről is; ő meg nem türné meg oldalánál vasárnaponkint ugy öreg mise után a nagyhangu kántort, a beszédes biró uramat, meg a kedélyes jegyzőt. Talán szük marku volna a maga portáján? Istenem, uram, hát az kivel történt meg, nem az én Muki bácsimmal, hogy mikor a gyümölcsösét tépték az átkozott nebulók, a helyett, hogy lehuzatta vólna őket, befordult a szobába ezen szavakkal: hadd élvezzék szegények, a minek hijával vannak. Vagy nem tudja-e minden naplopó, mikor Muki bácsinál disznótor van?! Talán hát engemet nem szeret? — Nem-e? kitől kapok hát én minden iskolai év végén egy »meghivót« a vakáczióra s édesapámék egy »intőt,« hogy ha az a fiu haza megy, le ne ragaszszák; mindennap várni fogom. Bezzeg, mentem ez előtt hivás nélkül is; alig ráztam le magamról — legalább két hónapra — az iskola porát, alig csaptam óeska ládámba azokat a lélekölő könyveket; lelkem már más régióban a Muki bácsi pinczéjében bolyongott s mikorra feleszméltem, már én is ott találtam magamat. Muki bácsi teljesen megbizott bennem, én voltam a jobb keze, nekem mondta ugy délutánonkint: »Öcsém, abból a jobbikból« . . . a többit már tudtam s elvégeztem magam is; azaz még a pinczekulcsra volt szükség. Hogy a verpeléti, muskotál dohány hol állott, az sem volt titok előttem. De ne keressük szarva közt a tőgyit, más rugója van a dolognak. Elég az hozzá, hogy én még mindig — bár fájó szivvel — szilárdan ragaszkodom föltételemhez: hogy többet Muki bácsihoz nem megyek; vagy legalább addig nem, mig Muki bácsi Nagy-Telken lakik.

* * *

Ezelőtt négy évvel, julius közepén, szép, derült reggel volt. Még ágyamban heverésztem; vigan eregetve csibukomból a bodor füstöt, el-el nézegettem a gomolygó füstfellegeket, melyek széles karikákban játszódtak fölfelé, miglen a boltozaton megtörve homályosan lapultak el: mikor egyszerre éles dübörgéssel egy kocsi gördült be udvarunkra. Mondanom sem kell kié? A Muki bácsié. Sejtettem, hogy megleczkéztet eddigi elmaradásomért, csupa előzékenységből tehát (nem mondom: félelemből) jónak láttam, ha én vetem oda neki az első szót: »Ejnye Muki bácsi, Isten hozta, épen most terveztem, hogy holnapnál tovább már nem várakoztatom, de látja, kötve tart ez az átkozott ágy. Ugy fáj a fejem, majd szét csattan. De talán jobban van ez igy, mert máskép nem fogadhattunk volna ilyen kedves vendéget, mint Muki bácsi«. Ugy látszik, hogy Muki bácsi átlátott a szitán, mert csak ennyit mondott, egyet pödörintve bajszán: »Hunczut a zuzád, öcsém!« S harmadnap kora reggel négy pej vágta a port a nagy-telki országuton. Nem csoda, Muki bácsi kezelte a gyeplőt.

Alig fordult be a kocsi bátyám portájára, már az egész város tele volt a hirrel, hogy a Muki bácsi kedves öcscse megérkezett. Vártak is már régen, mert tudták, — különösen a jegyző, meg a vörösbe hajló szőke kántor, no meg még egy más is, — hogy aratáskor rendes vendég vagyok. Nem voltam valami nagy jóstehetség soha életemben, de mégis most az egyszer a kis ujjamat mertem volna rátenni, hogy a jegyző, meg a kántor uram mindjárt it lesznek. Ugy is volt . . . Megeredt aztán a beszéd s folyt szakadatlanul, hol vigan, hol komolyan: különösen a kántor uram lelkesedett szörnyen, s közbe-közbe olyan nagyokat mondott, hogy ha nem látja helyeslő bólintgatásaimat, bizonyára megerősitteti állitásait a jegyzővel. Kedélyes társalgásunkat az a közös elhatározás tetőzte be, hogy este felé a Csathókertben disz-csolnakázást rendezünk. Muki bácsi tetszését is megnyertük, csak azt sajnálom, hogy ő nem lehetett köztünk. Hej, pedig ha Muki bácsi ott van, nem lett volna az én csolnakázásomnak oly tragikus vége.

Gyönyörü holdvilágos este volt. Csak néhanéha bujt el a fénylő hold szemünk elől egy szikla alaku kék felhő mögé, mintha tréfálódznék velünk s ki-kibukkanó fénye a Csathó kertbe csalogatna.

A csolnakázás pompásan sikerült; s hazafelé menet — mert hát nem azért van »Betekints«, hogy az ember mellette hidegen elhaladjon, meg mintha valami közös ihletség szállt volna meg mindnyájunkat, — akaratlanul is be-

hogy az országos dalár-szövetséget segélyezze valamivel.

Fenyvessy Ferencz előadó kijelenti, hogy tegnapelőttől kezdve a zeneakadémiában külön magyar tannyelvi széket állitottak föl.

Wlassics Gyula: Tárgyalásokat fog kezdeni egy zenepalota fölállitása iránt s törekedni fog arra, hogy a zeneakadémia nyelvben és szellemben minél magyarabbá váljék.

Bartók Lajos rövid felszólalása után, aki a szinházi ügyek vezetésének a kultuszminiszterium reszortjába való átvitelét s a magyar nemzeti irányu opera fejlesztését sürgeti, következett

Ugron Gábor: A nép ajkán élő dalok és dalemlékek, régi hegedösök énekeinek összegyüjtését kivánja, ugy azt is, hogy a régi harczidalokat fonográf utján sokszorositsák s küldjék szét mindenfelé az országba. Kéri a minisztert, hogy a dalgyüjtésre miniszteri megbizottakat küldjön ki.

Thaly Kálmán: A régi magyar zenei emlékek fölkutatását és összegyüjtését sürgeti; azután a kisázsiai török és ármán dalokról beszél, amelyek szörnyen magyar hangzásuak. Ezeket is össze kell gyüjteni.

Eötvös Károly: Előadja, hogy Káldy Gyulát, amiért magyar, elüldözték az operából, ahol nem szabad magyarul beszélni — a Nikischek és egyéb csudák miatt. Kivánja 1. a most élő dalok összegyüjtését, 2. kritikailag rendezve adják ki a magyar történelmi zenét, 3. román, bolgár s volgamenti magyar hasonlatu zenekincsek egybefoglalását. A miniszter zenei szakemberei határozott ellenségei a magyar zenének. Káldi Gyulát csak egy órára kérték föl az akadémián, mint a magyar zenetörténet — rendkivüli tantárgyának — előadására, alamizsna pénzért. Ezután az orfeumok és kávéházaknak a müvelt németségből kivert komisz muzsikája ellen nyilatkozik s a főváros németsége ellen kél ki.

Helfi Ignácz: Arra kéri a kormányt: tegye udvarképessé a magyar muzsikát, amely most épp annyira udvarképtelen, mint a mennyire kormányképtelen a szélsőbal például (Derültség). Emlékezteti a Házat, hogy Liszt Ferencz irt egy király-hymnuszt, amely udvarképtelenné vált, mihelyt megismerték róla, hogy Rákóczy-motivum az alapja.

Fenyvessy és **Eötvös** felszólalása után a tételt megszavazták.

A festészeti mesteriskola tételénél

Thaly Kálmán a történelmi képtár kiegészitését és rendezését sürgette. A tételt elfogadták.

Az egyházi czélok tételénél

Kovács Albert kijelenti, hogy csak azon egyházak és egyházi férfiaknak szavazza meg, kiknek hazafiságuk kifogástalan. Több rendbeli felvilágositást kér a minisztertől némely megnőtt tételre.

Wlassics miniszter kijelenti, hogy az anyakönyvvezetés és házasság polgárositása folytán némely lelkészség külön segitséget fog igényelni. **Kovács** Albert ismételt felszólalása után. **Sághy** Gyula a minisztert ezzel a szóval aposztrofálja: dogmavédő. Mindazonáltal nem tarthatja kielégitőnek azokat a nyilatkozatokat, amelyeket a kath. autonomia dolgában a minisztertől hallott

Beszéde alatt a folyóson a bonyhádi választásról volt szóvita, ahova Iványka Oszkár is leutazott. Perczel belügyminisztert elfogták és faggatták a bonyhádi uj hirek miatt, amelyek szerint a belügyminiszter mandátumát vérrel fogják megirni. Ugyanekkor elterjedt annak is a hire, hogy Lukács László pénzügyminisztert és Dániel Ernő keresk. minisztert ma kerületeikben ujból megválasztották.

Veress József a felekezeteknek nyujtott állami segély állandósitását sürgeti, mert az még sem segély, ha az állam sorsjáték-engedélyt ad.

Ugron Gábor: az egyházak és az állam közti vagyonkérdéseknek, az egyházak jogai érintése nélkül való, törvényi megoldását sürgeti. Egy egyházi rendelkezési alap törvényben való szabályozás nélkül a politikai korrupczió forrása. Még az idén megszavazza a tételt.

Pulszky Ágost: szerinte minden egyház, mint olyan (Derültség. Fölkiáltások: Milyen?) a a maga lényegében nem lehet nem hazafias. Könnyen érthető kifejezést akar használni: következésképp egy félóra hosszáig tartó egyetlen körmondatban kijelenti, hogy a tételt mindaddig megszavazza, amig a kormány a megigérhető törvényjavaslatot be nem nyujtja.

Péchy Tamás: Azt hiszi, egy év alatt meglehet az Ugron kivánta törvényjavaslat.

Wlassics miniszter kijelenti, hogy a kabinet fönntartja az előbbi kabinetnek azt az álláspontját, hogy az egyházaknak adandó segélyről törvényjavaslatot készit (Ekkor jön a távirat, hogy Erdély igazságügyminiszternek Szerdahelyen 331 szavazata van déli 12 órakor, Bakonyi néppártinak pedig 43). Az autonomiát kivánja s gondja is lesz rá. A ház a tételt megszavazza.

A nyugdijak tételénél felszólal

Veress József, aki a tanitói nyugdijak csekély voltát hangsulyozza. Elitéli azt a törvényhozást, amely a miniszteretnek és Bach-korszakbeli hazaárulóknak fényes nyugdijakat szavazott meg, az opera németjei, csehei és más náczióbeli furulyásaira pedig minden este ezreket költ, — a tanitók iránt még irgalmasságot se gyakorol.

A Ház a tételt megszavazza.

A pozsonyi keresk. akadémia tételénél

Thaly Kálmán és **Wlassics** miniszter felszólalása után, aki igérte, hogy az akadémia részére előirányzott 4500 frt évi szubvencziót kiegészíti 6000 frtra.

A Ház a tételt megszavazza.

A többi tételt vita nélkül elfogadták s ezzel a költségvetést letárgyalták.

Karczolatok.

I.

A képmutató liberalismus.

A városunkban liberaliskodó »Szabadság« pártfogásába vesz egy eltünt állitólagos (?) »krakéler«-t, aki Mandel Béla (?) névre hallgat, s aki évekkel ezelőtt városunkban és megyénkben párviadalaival vivta ki fajtársai dicséretét. Büszkék is voltak rá, akár dr. Rosenbergre, aki egy Batthiány grófot puffantott le a temesvári erdőben. Mert hát Mandel Béla is Biharmegye egy előkelő családjának sarját lőtte agyon párviadalban.

Most a »Szabadság« lovagiasan védelmére kel a babérjain Amerikában pihenő Mandelnek, mint a ki egy lap hirei ellen nem védheti magát, vagyis nem »kaszabolhatja össze« megtámadóját . . . És mivel védi? hogyan védi?

Hát ugy kérem, hogy t. i. bizony a buta, vak szerencse (!?) Mandel Bélának kedvezett (!!); mert az első lövésre halálra sebezte ellenfelét, pedig a pisztolyok a legordinárébb (!) minőségüek voltak« . . . stb.

Lám, milyen ártatlan az egész agyonlövésben az a szegény Mandel Béla! Akarata ellenére, tiltakozása daczára neki mert kedvezni az a buta vak szerencse. Pedig a pisztolya is olyan ordinaré volt. És nem is lőtte agyon, csak »halálra sebezte« ellenfelét . . . Az az ellenfele hibája volt, hogy nehány percz mulva meghalt . . .

Már most édes jó magyarom, gondolj viszsza arra, hogy mit csinált ugyanaz a liberalis »Szabadság« hecczpajtásával, a »Nagyvárad«-dal együtt két év előtt, mikor a katonai hatótévedtünk, s miután az evezésben kiszáradt torkunkat egy kis erősitővel megorvosoltuk, szép álmokat kivánva egymásnak, a holnapi találkozás reményében elváltunk. Mikor magamra maradtam, ugy éreztem, mintha inogna alattam a föld, s ugy látszik, még a hold is ellenem szegült, csak félszemmel kacsingatott reám egy sötét felhő mögül. Botorkálva nagy nehezen haza találtam, s mivel nem akartam Muki bácsiékat édes álmukban megzavarni s annyival is inkább, mivel éreztem, hogy a bor ereje kissé fejembe szállt: egyenesen az oldalszobába mentem, hogy majd ledőlök ott valahová. Valahová?! De mi lesz az a valami! Végig gondoltam a mellékszoba butorait: (mert emlékező tehetségem még nem hagyott cserben.) Az ablak mellett egy törött lábu szék, mellette a kerek asztal, ettől jobbra a ruha fogas, balra egy alacsony festett láda. Ahá megvan, a ládára fekszem, — folytatám monológomat,

Épen egy szál gyufám volt még, annak is lepattant a feje, amint nagy hevesen a falon végighuztam. S még nagyobb boszuságomra az a kölyök — macska is, — a mit már háromszor zavart el Boris néném a háztól, — ott lábatlankodott s mikor épen egy helyre találtunk lépni, olyat nyakkantott szegény, hogyha a gyufám nem alszik el, talán meg is sajnálom, de igy csak gyengéd oldalbarugással figyelmeztettem, hogy ne alkalmatlankodjék. Kalapomat az ablakra csaptam, magamat pedig, ugy, amint voltam, ruhástól együtt a kényelmes ládára vetettem. Nagyon kényelmesnek találtam a helyzetet s csak mikor egyet mozdulok, akkor érzem, egek Ura, hogy zárt helyen valami plasztikus anyagban fekszem. Rémülten ugrom fel s szaladok a másik szobába, — nem gondoltam már akkor a Muki bácsiék nyugalmával, gyertyát gyujtok s mit kell látnom: czipöm, kezem, ruhám, fejem csupa tészta. Felébredt Muki bácsi, Boris néni, fel az egész ház, s egy percz alatt mindenki tudta a háznál, hogy az urfi a kenyértésztába feküdt. Átkozott macska, csak legalább a teritőt ne huztad volna le a teknőről. Ott álltam előttük, mint egy halálra itélt. Nem tudtam, mit sajnáljak jobban: uj ruhámat-e, a holnapra tervezett vizitek elmaradását-e, vagy a megsértett kenyértésztát? Nem tudtam mitől féljek inkább: Muki bácsi s Boris néni haragjától-e, vagy a nép pletykájától? Muki bácsiékat még csak képes lennék kiengesztelni, de a város száját betömni nem lehet. Igérgették ugyan a cselédek, hogy a föld nyelje el őket álló helyükben (persze akkor odébb álltak) ha egy szót is szólnak az esetről. Én biztam bennük s másnap betegnek tettem magamat, — nagyon természetes, mert a ruháimat tisztogatták. — Egész nyugodtan fekszem ágyamon, igaz, hogy a csibukfüstben már semmi gyönyörüségemet nem találtam, mikor a jegyző nyitja rám az ajtót. Időm sem jutott egyet hazudni, már a fülembe sugta, hogy az egész város, még »Ő« is tudja az éjjeli történetet s mindenütt én rajtam kaczagnak . . .

Ez megadta nekem a halálos döfést. Határozottan kijelentettem Muki bácsinak, hogy ha estefelé be nem fogat, gyalog megyek haza. Látta Muki bácsi, hogy egészen el vagyok keseredve, s hogy minden marasztalása hiába: befogatott hát nagy szomoruan s még szomorubb öcsese a leáldozó nappal bucsut vett kedves Muki bátyjától . . . Lassan bandukolt a Laczi meg a Barko a kövecses uton, mintha tudták volna, hogy utoljára visznek ki N.-Telk városából.

* * *

Isten veletek ábrándjaim, kedves vizitek, Isten veletek boldog délutánok, Isten veled Nagy-Telk városa.

Négy vakáczió telt el és sok minden megváltozott azóta, de elhatározásom még mindig oly szilárd, mint ezelőtt négy évvel volt: hogy Muki bácsihoz többet nem megyek, — vagy legalább is addig nem, mig Muki bácsi Nagy-Telken lakik.

K. K.

Apróság.

A régi jó időkből. Bécsbe idéztettek, ad audiendum, Nyitravármegyéből: Bacskády, Boronkay, Jezerniczky nemes urak, kiket ilyetén-kép jelentett be a szolgálattevő kamarás:

— Acska von Bacska, Baron Káy, und Herr Jezu Kriszti.

Bizonyára elcsodálkozott Ő Fölsége.

Azok a gyerekek. Az én mamám gazdagabb, mint a tiéd, mert több haja van, mint a fodrásznak.

— Az semmi, az én mamámnak meg több foga van, mint a doktornak.

sága által párbajvivásra »itélt« Örley György a duellumban agyonlőtte Kálmán Józsefet?... Hogy visszhangzott egész Magyarország a rémkiáltástól, amért lebukott Juda koronája!....

Persze, hogy is mert az a buta vak szerencse Örley mellé csatlakozni? Hogy is mert az az Örley általában pisztolyt venni a kezébe? Mikor elég lett volna egy finom minőségü — sonka is...

Távol áll tölünk bármilyen párbajt is pártolni; de a jelzett közlemény alkalmából lehetetlen volt rá nem mutatni a liberalismus kétféle mértékére, képmutatására. ∞

II.

Zichy Nándor és a bankok.

Valóban szép liberális laptársainktól az az »őszinte« részvét, melylyel Zichy Nándor grófnak »óriási veszteségei iránt viseltetnek. Megható olvasni, mennyire sajnálja a »Szabadság« is a néppárt vezérének »anyagi bukását«.

Azt ujságolja u. i. t. laptársunk, hogy a nemes grófnak, a néppárt programmja miatt, le kell mondania a különböző bankoknál elfoglalt igazgatói állásairól és igy elesik a busás fizetésektől és zsiros dividendáktól.

Mi is valószinünek tartjuk, hogy ezek a bankok zsirosabb osztalékot adnak igazgatóiknak és részvényeseiknek, mint — — a László malom.

De ne féltse kérem Zichy Nándort, hanem féltse inkább azokat a bankokat. Nyugodt lehet felőle, hogy ha csakugyan lemond is a gróf az igazgatóságról, az neki kevesebb veszteséget fog okozni, mint a bankoknak és éppen azért ők maguk fogják kérni, hogy vonja vissza lemondását. Mert tudják ők jól, hogy Zichy Nándor, Csekonics Endre, Dessewffy Aurél, Károly Sándor, Eszterházy Miklós Móricz, Wenckheim Frigyes és a többi »klerikális mágnásoknak« puszta n e v e tőbbet jövedelmez a bankoknak, mint másoknak minden vagyona és minden erőlködése.

Jó lesz továbbá megkérdezni a vezértitkár uraktól, hogy vajjon Zichy Nándor maga ajánlkozott-e igazgatónak? vagy pedig ugy — fogták? mint másutt is szokták tenni.

Azt a 100,000 frtot pedig, melyet a gróf — laptársunk szerint — az esztergomi vasut financzirozásával »nyert és zsebrevágott«, most pedig a »néppárt szervezésére fordit«, — azt bizonyára átengedi a néppárt — subvenczió gyanánt — a »Szabadság«-nak.

Legyen nyugodt Colléga ur! Ha elcsapják is a bankok Zichy Nándort, — az ország egyik leggazdagabb mágnása akkor sem fog alkalmatlankodni a »Szabadság«-nál, hogy könyöradományt gyüjtsenek számára. *Krix Krax.*

III.

Még mondja azután valaki, hogy valóságos csodák nem történnek — a mai világban is! — még mondja azután valaki, hogy a Tiszántúl szerteáradó »tömjénfüst« jól nem hat — a legliberálisabb idegekre is!

Legutóbb laptársunk a »Nagyvárad« felől gyakran felhangzott a telefon csengetyüje nálunk. S a beköszöntő üdvözlet rendszerint az volt: »Dicsértessék a Jézus Krisztus!!« —

Jól van »g y e r e k e k!« látom és szeretem, hogy hozzá kezdtek szokni a jobb »móres«-hez! no csak haladjatok tovább ezen a szép uton — és:

A lángeszü franczia költő és bölcsész »N y o m o r u l t a k« czimü regényében azt irja: nézzétek az X.-ieket, azok jámbor és vallásos emberek, meg is áldja őket a gondviselés, már több év óta nem akadt közülök — gonosztevő!! — —

Tehát gyerekek! haladjatok csak szépen a jobb uton, higyjétek el, Isten különösen meg fog áldani titeket is — és:

Majd idővel kevesebbet fogtok »füllenteni« és »káromkodni!« — — —

*

De az is csodaszámba mehet ám, hogy a liberális lapok gondolatai — »időközönként« — jobban együtt járnak, mint a néhai császár órái! — valljon talán van valaki? a ki »összeigazitja« őket! —

S a legfurcsább az, hogy a központon kivül egyszer éjszakon és délen, másszor nyugaton és keleten van meg a teljes »összhang.«

Ime a napokban a legfanatikusabb »központi« és a leghivebb »vidéki«, rendkivüli pontossággal találkoznak abban, hogy a képviselőháznak ez idő szerinti müködése alkalmából, bizonyosan az antiliberálisoknak szánt szemrehányásul, felhányták, hogy milyen sok a beszéd, mely az »érdemleges munkát feltartóztatja.«

Hja ott van a »lóláb« — kezdenek attól félni, hogy majd nem futja ki az idő odáig — — deczember 18-áig! — — —

*

Szabad kérdezni? — valljon ki és mi tartóztatta fel az érdemleges munkát — »eddig« — évekig? — nem-e a liberálisok és az egyházpolitikai kérdések? —

Ime »ezt az egyet« — már csakugyan »nem is foghatják reánk.« — — —

*

A világ kormányzására — egy régi jó közmondás szerint — igen kevés bölcsesség kivántatik! — milyen jó dolga van akkor a mi szegény hazánknak, melyet — most — »rettenetesen sok« bölcsességgel kormányoznak?! —

Hát nem-e valósággal »elkápráztató« az a bölcseség? mely — egyrészt »Perczelként« egy talpalatnyit sem enged a »67«-ből, — másrészt pedig »Wlassicsként« megvásárolja a »49«-et!

De persze az »egyik« a koronának« — s a »másik« a népnek van szánva.

S ugyan mit szól az egyikhez a »nép« — s a másikhoz a »korona«?! —

Cerberus.

Biharmegye közügyei.

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

Biharvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 10 órakor tartotta szokásos havi ülését a vármegyeház kis termében.

Az ülésen jelenvoltak: Beöthy László főispán elnöklete alatt Szunyogh Péter alispán, Tóth Dezső főügyész, Ferdényi Kálmán árvaszéki ülnök, Sipos Orbán tanfelügyelő, dr. Kiss Ferencz főorvos, Gyurkovics Kornél főmérnök, dr. Bulyovszky József kir. ügyész, Mallász József pénzügyigazgató helyettes, Szász Ágoston, Radnay Farkas, Hegyesi Márton, Gálbory Sámuel, Markovics Károly, Ertsey Géza, Torma Lajos biz. tagok.

A főispán az ülést megnyitván első sorban az időszaki jelentések olvastattak fel, melyeket a bizottság tudomásul vett.

Előterjesztetett ezután a közig. bizottság müködésének a mult év második feléről készitett jelentése, melyet jóváhagyás végett a miniszterelnökhöz fognak felterjeszteni.

Ezután kisebb jelentőségü miniszteri rendeletek vétettek tárgyalás alá, melyek közül csak a vallás és közoktatási miniszternek leirata érdemel megemlitést, melyben a felett határozott, hogy mely felekezeti iskolát részesiti állami segélyben. E szerint az ér-tarcsai és siteri ref. iskola részesült segélyben, az előbbi 25, az utóbbi 123 frtban. A székelyhidi iskola kérvénye elutasittatott, a többi kérvény pedig felszerelés végett visszaküldetett.

Az önálló gyámpénztári kezeléssel biró községek 1894. évi gyámpénztári mérlege jóváhagyás végett felterjesztetett a miniszteriumhoz. Székelyhid községnek kérelmére megengedte a bizottság, hogy az eddigi két kisdedovó helyett egy kisdedóvót s egy nyári menedékházat állithasson fel. Több állami adó, hadmentességi dij, utadó és ebadó behajthatlanság indokából le lett irva, részint pedig a dologi végrehajtás el lett rendelve s végül több adóügyi felebbezés lett elintézve.

Egyéb apróbb ügyek letárgyalása után az ülés háromnegyed 12 órakor véget ért.

Öngyilkos honvédőrnagy.

A mult hó 31-én egy őszbevegyült haju honvédtiszt szállott meg szolgájával R o s t a Istvánnal a »Fekete Sas« szálloda 19. számu szobájába. A vendégnek viselkedése már megérkezésekor gyanusnak tünt fel a szálloda személyzete élőtt, mert nagyfoku idegességet árult el és egész napon át nem mozdult ki a szobájából.

Pénteken H a n n e r Sebestyén, ugy hivták a szerencsétlen honvédőrnagyot — beszólitotta magához szolgáját és megparancsolta néki, hogy vegyen neki egy jó revolvert.

R o s t a engedelmeskedett a parancsnak és csakhamar visszatért a H u z e l l a boltjában vásárolt revolverrel.

Az őrnagy ur csendesen viselte magát egészen szombatra virradó éjjelig, amikor a tiszti szolga ugy 12 óra tájban csattanás formát hallott. S mert lövés dördülésének korántsem tartotta, azt hitte, hogy az őrnagy ur álmában talán az ágya mellé helyezett széket döntötte fel és ezért nyugodtan aludt tovább az előszobában.

Reggel, mikor urának ajtaját kinyitotta, visszahökkent és rémülve lármázta össze a vendéglői személyzetet. Azonnal értesitették az esetről a rendőrséget és a honvédparancsnokságot.

A honvédség részéről csakhamar megjelentek R o t t e r kapitány hadbiró, K e l e n dr. ezredorvos, F a b r i c z i u s, G r a b i n s z k y és R o t t m a n n főhadnagyok. A rendőrségtől F a l u d i őrmester vett részt a vizsgálatnál.

Midőn az öngyilkos szobáját kinyitották, borzasztó látvány tárult a megjelentek elé.

Egy őszbevegyült haju, nyirott szakállu férfi, éjjeli ingben, harisnyában összezsugorodva feküdt a szoba padlózatára kiömlött vérében. Balkezében tartotta a revolvert, melylyel szíven lőtte magát. A gyertyák teljesen kiégtek tartójukból; az ágy, mely nyugodt pihenőre volt megvetve, érintetlenül maradt. Ugy látszik, a szegény ember egész éjen át küzdött a halál gondolatával és rá sem gondolt arra, hogy lefeküdjék.

A kabátja zsebében találtak egy jelentést a nagyváradi állomás-parancsnoksághoz, melyben zavart elmére mutató stilusban hozza tudomásra, hogy segesvári utját, hova magát szabadságoltatta a székesfehérvári 17. honvéd gyalogezredtől, Nagyváradon nehány napra megszakitotta. Az asztalon talált levélpapiron ez volt irva:

»M. kir. 17. honvéd gyalogezred.«

A levélpapir mellett egy kis tárczában találtak egy tiz forintost és 47 krt; az éjjeli szekrény fiókjában egy nagyobb tárczában 5 drb ötven forintos bankjegy volt.

A rendes jegyzőkönyvi eljárás befejezése után a honvédség részéről azonnal sürgönyöztek Székesfehérvárra, honnan a válasz csakhamar megérkezett.

H a n n e r Sebestyén honvéd őrnagy — a sürgöny szerint — lutheránus vallásu volt, e l ő k e l ő c s a l á d s a r j a.

Öngyilkosságának okául egyedül nagy foku idegbetegségét lehet emliteni. Mint ismerősei állitják, egy izben már hidegvizgyógyintézetben is volt, de neki nem hozta meg ez a kisérlet sem a javulást és igy valószinü, hogy szabadságoltatásakor már elhatározott dolog volt nála, hogy véget vet életének.

A helybeli honvédezred tisztei a sürgöny vétele után azonnal intézkedtek bajtársuk temetése iránt és a »Fekete Sas«-ból még az öngyilkosság napján elszállitott honvédőrnagyot diszes katonai pompával helyezték örök nyugalomra a kórházból.

A szerencsétlen bajtárs koporsójára ugy a helybeli, mint a székesfehérvári honvédtisztek

Folytatás a mellékleten.

koszorut helyeztek és a szertartást id. Rimler Károly lutheránus lelkész végezte.

A temetésen a katonai notabilitásokon kivül rendkivül nagy közönség jelent meg és kisérte utolsó utjára a halálba menekült katonát.

NAPTÁR.

— Február 5. —

Kedd. Róm. kath. Ágota. Prot. Ágota. Gör. kel. jan. 24. Xeue. Izr. Schebat. 11.

Nap kél 7 óra 5 p., nyug. 4 óra 52 p. Holdkelte 10 óra 30 p., nyug. 3 óra 40 p.

Február 5. Váry Szabó Béláné kolon bálja a Zöldfában.
„ **9.** Kereskedő ifjak köre bálja.
„ **9.** A biharmegyei takarékpénztár közgyülése.
„ **9.** Vadász-bál Szalárdon.
„ **9.** Belényesi kaszinó bál.
„ **10.** A Gazdasági és Iparbank közgyülése.
„ **10.** A »László malom« rendkivüli közgyülése.
„ **10.** Polgári kör« bálja Sarkadon.
„ **10.** A nagyváradi iparos ifjak önképző körének tánczestélye a Zöldfa szállodában.
11. Muzeum bál a Sasban.
„ **14.** Polgári kör bálja.
„ **16.** Jelmezes tiszti estély.
„ **17.** Református bál a Fehete Sasban.
„ **17.** Rahsegélyző-egylet közgyülése.
„ **20.** Pinczér bál a Zöldfában.
„ **25.** Rendkivüli megyei közgyülés.
„ **26.** Zenekedvelők zeneestélye a Fekete Sasban.
Márcz. 16. Zenekedvelők philharmoniai hangversenye a Sasban.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése **Fő-utcza,**
Sonnenwirth-féle bazárban **Fő-utcza,**
Sonnenfeld Adolf papirkereskedésében **Fő-utcza,**
Kádár és Kiss czégnél **Kishid-fő,**
Kutasi D. papirkereskedésében **Uri-utcza,**
Pauker Dániel papirkereskedésében **Kis-piacz,**
Reich Sándor vegyeskereskedésében **Szent-János-utcza,**
Mezey János füszerkereskedésében **Körös-utcza.**
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtatnak.

* **Elmult a kritikus nap.** Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe. Egy régi latin közmondás azt tartja ugyanis, hogy:

Maria purificante,
Sole micante,
Erit maius frigus ac ante.

Vagyis: ha verőfényes idő van e napon, azt jelenti, hogy ezután jön még csak a tél. A medvéről pedig azt tartja a mese, hogy kijön e nap barlangjából és körülnéz: milyen az idő? Ha szép idő van: visszamegy mérgesen barlangjába, sokáig kell még benmaradnia.

Ha adhatunk valamit a régiek jóslatára: meglehetünk elégedve a szombati nappal. Nem lesz hosszu telünk.

* **Farsangi ebéd.** Dr. Schlauch Lőrincz biboros-püspökünk mult szombaton ismét ebédet adott, melyen Nagyvárad előkelőségei közül a következők vettek részt:

Schiefner praelatus, Nagy Ferencz kir. itélötáblai biró, dr. Bozóky jogak. igazgató, Papp János vármegyei főjegyző. dr. Laurán apátkanonok, Blaschke, Jankovic őrnagyok, Radnai prépost-kanonok, Blum-Wieser közuti ker. felügyelő. Nátafalussy tanker. főigazgató, dr. Hoványi főorvos, K. Nagy Sándor törv.-biró, Száhlender vasuti igazgató, Osterlamm kir. erdőfelügyelő, Földesy postafelügyelő, Bartha honvéd törzstiszt-jelölt és az udvari papság.

Az ebéd — mint rendesen — ez alkalommal is a legkedélyesebb volt és a szives házigazda igyekezett vendégeit szokott nyájasságával kitüntetni.

* **A nagyváradi kir. jogakadémián** az idei tanév második felére a beiratások február hó 11-éig bezárólag eszközöltetnek, még pedig az igazgatónál 8-áig s az egyes tanárok külön névjegyzékeibe 11-éig. Az előadások 12-én kezdetnek meg.

* **Adomány egy templom számára.** Császka György, kalocsai érsek, a kiskőrősi római katholikus templom kijavitásai költségeire háromszáz forintot adományozott.

* **A szerb király eljegyzése.** Pétervárról távirják: A »Swet« a lapok ama hiréről czikkezik, hogy Sándor szerb király állitólag eljegyzi Sybilla hesseni herczegnőt és azt mondja: Habár a hir még nem hivatalos, mégis nagy jelentőséggel bir. A király és Szerbia érdekében csak örülhetünk, ha a házasság létrejön, minthogy a szerb királyi ház a házasság következtében közelebbi rokonságba lépne a dán, német és orosz udvarral. Minthogy a hesszeni nagyherczegi ház még más dicső rokonsággal is bir Európában, csak szivből üdvözölhetjük szerb testvéreinket.

* **A nváradi reál- és polgári iskola épitése.** Busch Dávid városi főmérnök jelentést tett a városi tanácshoz, hogy mivel az uj reál és polgári iskola épitkezéséhez márczius hóban hozzá kezdenek, felkéri a tanácsot, hogy nevezzen ki egy épitkezés felügyelö bizottságot és tegyen e tekintetben a legközelebbi törv. hatósági közgyülésnek előterjesztést.

* **XIII. Leo és a czár.** Mint Rómából irják a párisi »Figarónak«, a pápa egy fontos jegyzéket küldött II. Miklós czárnak, a mely a katholikusok helyzetét tárgyalja és az európai béke fentartását kivánja. — A pápa egészségi állapota a lehető legjobb. Igy az utóbbi napok alatt Vaughan westminiszteri érseket fogadta, a kivel hosszassan értekezett az angol katholikusok ügyeiről.

* **Szuronyos katonák a bálban.** Szombaton éjjel a »Zöldfá«-ban tartott táncmulatság alkalmával egy kis kellemetlen jelenet történt. A legvigabban mulattak a vendégek, mikor beállit a terembe két szuronyos katona. Mindenki kiváncsi volt, hogy mi történhetett, vagy mi fog történni. Az ügyeletes rendőrbiztos távozásra szólitotta fel a bakákat, akik ellenőrizni jöttek, hogy »paszirsájn« nélkül nincs-e jelen valami gavallér. A szuronyos vitézek azonban csak nagy nehezen hallgattak a figyelmeztetésre, sőt kijelentették, hogy nekik a czibil rendőr nem parancsol. Ugy halljuk, hogy feljelentették őket.

* **József kir. herczeg és a lazaristák.** Dr. Bundala Mihály, a budapesti papnevelő intézet tanulmányi felügyelője, tudvalevőleg nagyban fáradozik azon, hogy Budapesten lazaristákat telepitsen le s részükre házat és templomot létesitsen. Erre a czélra már régóta gyüjt s már együtt is van vagy harminczezer forint. Minthogy azonban az adakozások lassan folynak, Bundala kikérte József kir. herczeg támogatását, A kir. herczeg most sajátkezüleg irt levelet intézett Bundalához, melyben nemcsak biztositja őt a támogatásról, hanem szivesen elvállalja a gyüjtés védnökségét is. József kir. herczeg levelében a többek közt ezeket az érdekes sorokat irja:

»A védnökséget a Budapesten létrehozandó missziós (lazaristák) társasági temploma és háza érdekében folyamatban levő gyüjtés fölött legbensőbb örömmel vállalom el, mert erős a meggyőződésem, hogy az igazi vallásosság és Istenbe bizás az egyes ember, a nép és az állam boldogságának és biztonságának legerősebb alapja és ezen elveket a szegény elhanyagolt népünk a jóra hajlékony szivekbe önteni éppen a Lazaristák soha eléggé nem becsülhető kiváló szép feladata, melyet mindig, habár csendben, de fényesen megoldottak.«

Kijelenti továbbá a kir. herczeg, hogy a védnökséget nem engedi ki többé kezéből és egyuttal fölajánl a lazaristáknak egy telket Pilis-Csabán.

* **Brutális csendőrök.** Vérlázitó eset történt tegnapelőtt H.-K.-Pályiban. Tar István udvarából ugyanis elloptak néhány disznót. A gazda gyanuja ifj. Munkácsi Jánosra irányult s azért feljelentette őt a csendőrségnél. — A csendőrség Munkácsit rögtön elfogatta s a késő éjjeli órák daczára vallatóra vette. Munkácsi ártatlansága tudatában a tettet tagadta. Erre a csendőrök nem tudni mi okból, annyira összeverték a szegény embert s egy nyilatkozatot irattak vele alá, hogy a kárt megfogja Tarnak téríteni s a csendőrség engedelme nélkül nem távozik a faluból. Munkácsi azonban rögtön szekérre ült s bejött Nagyváradra s a tegnapi nap folyamán bünvádi feljelentést tett a csendőrség ellen.

* **Az orosz czári pár Bécsben.** Az orosz czári pár ez év október havában minden valószinüség szerint meglátogatja a bécsi udvart. Ezt tartják ama körülmény okának, hogy a II. Miklós czár nevét viselő gyalogezred, a melynek egy része Bruckban, más része Bécsben állomásozik, megmarad mostani helyén, daczára annak, hogy a két rész felcserélése volt szándékba véve.

* **A nyolczadik gyógyszertár ügye.** Nagyváradváros közegészségügyi bizottsága vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta ülését dr. Grósz Albert elnöklete alatt, a városház nagytermében. A bizottság 8 szóval 4 ellenében mellőzte a főorvos azon javaslatát, hogy a nyolczadik gyógyszertár ügyében beadott folyamodókat utasitsa el. Ezzel szemben a bizottság, a lapunkban is közölt indokoknál fogva kimondotta, hogy a 8. gyógyszertár felállitását szükségesnek s elodázhatatlannak tartja, s ily értelemben tesz előterjesztést a tanácsnak, mely szerdán határoz ez ügyben.

* **Élethalálharcz a farkasokkal.** Gubik Mátyás börzsönyi, hontmegyei favágó Homok község felől Vámos-Mikolán keresztül hazafelé gyalogolt. A jó erőben levő férfi vigan pipázott s kedélyesen vitte a vállára vetett baltát, midőn alig félórai gyaloglás után a »Szarvas« nevü pusztai korcsma közelében iszonyu üvöltést hallott s a villogó havon két homályosabb pont villámgyors közeledését vette észre. Az egyedül való ember ijedten visszafordult, de az üvöltés nyomon követte. A következő pillanatban az üvöltés elnémult s két villogó szemü fenevad közeledett a halálra rémült ember felé. Gubik Mátyás összeszedte minden erejét, fölemelte a baltáját s sujtott. Ugyanabban a pillanatban a pipa kiesett szájából, sziporkákat szórva szét a jeges uton. Ettől az egyik farkas nyilsebes rohamban eliramlott, a másik farkas hörögve vonaglott a földön. A favágónak nem volt bátorsága a haldokló fenevadhoz közeledni, hanem sietett haza a falujába. Itt persze nem hitték el neki az elbeszélését, de felszólitására többen kocsira ültek, a helyszinére hajtattak és tényleg megtalák a vérében fetrengő ordast. A leteritett bestiát nagy diadallal vitték haza a kocsin.

* **Riadó.** Volt tegnap délután 3 óra tájban nagy futás. A várban allarmot fujtak és katonáink a trombita harsogásra igyekeztek a platzon megjelenni. A nagy gyakorlótérre vonultak ki aztán a tüzérekkel együtt, ahol erős gyakorlatokat tartottak és csak este-tértek vissza a jól megérdemelt nyugalomra.

* **Strossmayer diakovári püspök** 80-ik életévét betöltötte. — Az agg egyháznagy tiszteletére a djakovári papnevelő intézet növendékei nagyszabásu ünnepélyt rendeztek, melynek müsorában kizárólag nemzeties jellegü zeneszámok és szavalatok fordultak elő.

* **Uniformisos Succi.** Egyik fővárosi gyalogezred századosa elhatározta, hogy tizennégy napig semmi táplálékot nem vesz magához és ha szervezete engedi, azontul is folytatja a kisérletet. Tizennégy nap minden fiziológiailag felmérhető gyengülés nélkül mulván el, a százados folytatta a bőjtölést és a mellett rendesen végezte szolgálatát, a huszonhatodik napon azonban nagyfoku szédülés lepte meg éppen gyakorlat közben a századost s mivel az orvosok szerint ez volt előjele a kisérletnek a szervezetre beállható káros hatásának, abbanhagyta a bőjtölést és egy csésze tojásos kakaot és két szelet sonkát vett magához. Azóta a huszonhat napi bőjtölésnek minden káros hatása nélkül folytatja szolgálatát. A vállalkozó százados a huszonhat napi bőjtölés alatt 96 kiló testsulyából 16 és fél kilót vesztett.

* **Gyermekeimet szeretem, de mennem kell.** Piller Károly nagyváradi kárpitost nagy peczeutczai lakásán vasárnap reggel felakasztva találták. Mellette feküdt kiteritve kis gyermeke. Feleségének távozását felhasználva borzasztó gondolata támadt. Papirt vett elő és levelet irt: »Bocsáss meg kedves feleségem, hogy ily gyalázatos halállal kell kimulnom. Gyermekeimet szeretem, de mennem kell. A levelet befejezte és egy zsineggel felakasztotta ma-

gát. Mikor észrevették már halva volt. Gyermekeit szerette és mégis odadobta őket a nyomoruságba, a szégyenbe. Miért? Adós maradt a felelettel. Ki tudja? Egy bizonyos, hogy vallásához nem lehetett hü. Nem hitt, nem bizott és igy elfordult tőle a remény, körülölelte a kétségbeesés, amely csak rombol, amely csak pusztit irgalmatlanul.

* **Uj kaszinó.** Micskén is kaszinót akar létesiteni az intelligenczia. Alapszabályaikat jóváhagyás végett tegnap terjesztették be Biharvármegye alispáni hivatalához.

* **Agyolött csecsemő.** Zomborról irják: Miskovics Balázs mátéházi csősz lakásában a vigyázatlanság nagy csapást okozott. Miskovics kétcsövü fegyverét, a melyben egy töltés megmaradt, nem akasztotta szokott helyére, hanem egy sarokba állitotta, azután behajtott a városba. Mig oda volt, unokaöcscse a tizenöt éves Miskovics István betoppant a szabába, fölvette a puskát és a padlón játszó tizenegy hónapos fiuczkára fogta. A sárkány lecsapódott s a kis fiuczka velőtrázó sikoltással véresen roskadt össze és nehány percz mulva meghalt.

* **A fogház humora.** Ha meghal egy kereskedő, zörögve leszalad a görfüggöny, magyarul rolló, az üzlet fényes kirakataira s feltünik egy fehér czédula gyászkeretben. Mindenki tudja, mi történt. A czédula jelenti fekete kövér betüivel:

Halál eset miatt zárva.

Ezt a feliratot ötletes emberek oly találóan alkalmazzák most egy aktuális esetben, mely méltó arra, hogy nyomdafestéket lásson. Ugyanis a szegédi államfogház azon börtönének ajtajára, melyben Örley György fogja leülni büntetését, a következő feliratot fogják alkalmazni:

Halál eset miatt bezárva.

* **Égő emberek.** Az arad-csanádi vasut Nagy-Halmágy felé épülő részének munkásai közül többen befordultak egy ócsi korcsmába és ott csöndesen iszogattak. Később Petrovics Marko vasuti munkás is betekintett hozzájok és mihamar verekedést kezdett. Miközben nagyban forgatta összeszoritott öklét a feje fölött, hirtelen leütötte a függő lámpát, mely az asztalra esett. A széttört lámpából mindenfelé szétfröcsecsent az égő petroleum s lángra lokbantotta a munkások ruháit. Többen közülök oly sulyos sérüléseket szenvedtek, hogy a kőrösbányai közkórházba kellett őket szállitani.

* **Eljegyzés.** Reszl Ede n.-szalontai műórás szombaton este tartotta eljegyzését özv. Bandics Györgyné kedves szép leányával Bandics Anna kisasszonynyal Nagyváradon.

* **Pusztay Béla** az ösmert jeles szinész, a ki nemrég olyan fiatalon és váratlanul hunyt el, tudvalevőleg mélységes nyomorban hagyta családját, ugy, hogy kolozsvári tisztelői és barátai azonnal gyüjtést inditottak özvegye és árvái javára. A gyüjtés, minthogy ugy a hitelezők, mint maga a szinház a legnagyobb előzékenységet tanusitotta — meglehetős sikerrel járt, ugy, hogy az árvák számára mintegy 3400 frtot lehetett az árvaszéknél letéteményezni, s az özvegy megélhetéséről is gondoskodtak.

* **Gerliczy Félix** báró — mint részvéttel értesülünk aggasztóan beteg.

* **Uj lelkész.** A munkácsi egyházmegyében megüresedett dankófalvi lelkészségre Firczák Gyula munkácsi püspök Izay Antal hajdudorogi s. lelkészt nevezte ki.

* **Halálozások.** A székesfejérvári székesegyházi káptalan szomoru szivvel jelenti nagyságos és főtisztelendő Michl Jakab urnak, székesfejérvári székesegyházi éneklő kanonok, minden szentekről czimzett veszprémvári cz. prépost, zsinati vizsgáló, szentszéki biró, Fejérvármegye bizottsági tagjának a szentségek ájtatos fölvétele után f. hó 1-én éjjeli 11 órakor életkora 71-ik, áldozárságának pedig 48-ik évében végelgyengülésben történt gyászos elhunytát. Székesfejérvár, 1895. február 2-án. Az örök világosság fényesedjék neki! A boldogultnak hült tetemei folyó hó 4-én a székesegyházban délelőtt 9 órakor tartott engesztelő szent mise után Szent István-utczai lakásán beszenteltetvén a »Szent-Kereszt«-ről nevezett sóstói temetőben helyeztettek örök nyugalomra. — Mint részvéttel értesülünk Szeitz Károly volt nagyváradi községi iskolai tanitó, és sarkadi polgár iskolai nyugdijazott igazgató f. hó 2-án Nagyváradon meghalt. Az elhunyt temetése tegnap délután 3 órakor ment végbe Körös-utczai lakásából. A temetésen megjelent a községi és polgári iskolai tanári kar és nagyszámu rokonság.

* **Megyei segélyek.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága mult évi deczember hóban tartott közgyülésén elhatározta, hogy a nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztárnak 200 frtot és a létesitendő biharmegyei muzeum épitési czéljaira 2000 frt segélyt nyujt. A miniszter egész terjedelmében jóváhagyta a határozatokat tegnap érkezett leiratával.

* **4158 közül 8!** Madridban, Spanyolország fővárosában, a hivatalos kimutatás szerint a lefolyt 1894. évben 4158 pár lépett házasságra és ezek közül csak 8 (nyolcz) pár akadt akik házasságukat a templomban nem áldatták meg! Érdemes-e $^{2}/_{1000}$ %-ért annyi bajnak, zaklatásnak tenni ki a többi $^{998}/_{1000}$ %-ot? Érdemes-e ennyiért veszélynek kitenni az egész ország legdrágább kincsét, a hitet? Érdemes-e ezekért nem ezer és ezer, hanem csak 8 anyakönyvvezetőt is tartani?

* **Hulla a szinház udvarán.** Ott, hol nyári időben pajkos hangok verődnek ki gyakran a sétáló, mulató közönség közé, ahova a nagyváradi közönség élvezni, szórakozni szokott sietni, ott tegnapelőtt egy szerencsétlen, elzüllött ember viaskodott meg a halállal. Lengyel Miklóst ott találták meg a nagyváradi szinkör udvarán halva és elszállitották a boncházba, hol a hullaszemle megejtése után eltemették.

* **Mértékhitelesités.** A nagyváradi mérték hitelesitési hivatal kimutatása szerint a mult hóban hitelesitve lett 251 hordó, 89 korcsmaüveg, 283 folyadékmérték, 11 darab száraz tárgyhoz való mérték és 2 drb mérleg. Az ezért járó dijakban befolyt 163 korona és 8 fillér.

* **A svájczi labdacsok és a borkivonat.** A kereskedelemügyi miniszter a földmivelésügyi miniszterrel egyetértőleg a Brand-féle svájczi labdacsoknak és mindenféle borkivonatoknak hajón és postán való szállitását megtiltotta s erről valamennyi törvényhatóságot rendelet utján értesitette.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről **2·12, 7·08, 1·50,** 7·15 — 3·46.	Budapest felé **2·25,** 8.43, **11·04,** 12·23, 2·26.
Kolozsvárról **2·18, 10·44,** 11.41, 8·00, 8·38.	Kolozsvár felé **2·19, 7·15, 2·24,** 4·00, 12·05.
Szegedről 8·30, 9·32, 5·30.	Szeged felé 4·25, **7·33,** 10·15.
Aradról 9·32.	Arad felé 4·25.
Vaskóh-Belényesről 11·28, **9·07.**	Vaskóh-Belényes felé **5·10,** 2·10.
Gyoma-Kótról 10·10, **8·02.**	Gyoma-Kót felé 7·00, 2·05,
Érmihályfalváról 8·15, **9·22**	Érmihályfalva felé 6·45, 4·40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

Vidéki levelezés.

Belényes, február 3.

A mai napra, f. hó 3-ára kitüzött ipartestületi elüljárósági választás nem volt megtartható, mert a gyülés nem volt határozatképes. Sokan — nem tudván a megválasztandókra nézve csak körülbelőleges megállapodásra jutni — nem jelentek meg. Ujabb válazztó gyülés f. hó 10-ére hivatott össze, melynek eredményét annak idején leszek bátor közölni.

F. hó 27-én az ipariskolai bizottság Nerpsz Dezső elnöklete alatt ülésezett, amikor is — a több közt — tárgyaltatott a kereskedő tanonez iskola ügye. A kereskedők vonakodnak tanonczaikat az iparos tanonczok közé küldeni iskolába s mai napig külön — minden felügyeletet nélkülöző — iskolába járnak tanonczaik. A bizottság a kir. tanfelügyelőt kéri fel ezen abnormis állapotnak szabályozására s reméljük lesz eredménye, — s a belényesi kereskedők iskolája megszünik »zugiskola« lenni. *r. l.*

EGYLETEK.

A nagyváradi iparos ifjak önképző-egyletének közgyülése.

Folyó hó 3-án, vasárnap tartotta meg a »Nagyváradi ipartestület ifjuságának önképző egylete« évi közgyülést, a tagok tömeges részvételével.

Bertsey György elnök a közgyülést megnyitva, kéri jegyzőt a választmány évi jelentésének felolvasására. A jelentésből közöljük az emlitésreméltóbb részeket.

Tartott az egylet saját helyiségében 2 szavaló ünnepélyt; rendezett a mult év április 28 és 29-én szini előadást, mely az iparos ifjak müvelődéséről tett tanuságot. Rendezett ezeken kivül nyári mulatságot és szüreti ünnepélyt, mely utóbbi szép eredménynyel végződött.

Adott az egylet a kolozsvári siketnémák intézete javára 3 frtot; a nagyváradi reform. felső leányiskola alapja javára 57 frt 63 krt, s az 1893/94. évi szakrajztanfolyam költségeihez 115 frt 51 krt. — Adományozott az egyletnek 35 frt 66 krt; a nagyváradi Takarék-, hitel- és segélyegyleti szövetkezet és Bertsey György elnök 26 frt 20 krt. Leszkai András ingyen szolgáltatta a diszleteket, melyeket köszönettel fogadott.

A pénztárban 1893. végén volt 2188 frt 21 kr.; bevétetett 1894-ben 1234 frt 28 kr. Összesen: 3422 frt 49 kr. — 1894-ben kiadott az egylet 1471 frt 88 krt. Maradt az év végén 1950 frt 61 kr.

A fölolvasott pénztárnoki jelentés, a számvizsgálók jelentésével együtt, tudomásul vétetett.

A könyvtár, a mult évben vásárolt könyvvekkel együtt és ajándékozások folytán: 870 müvet tartalmaz 1082 kötetben; gyarapodott 80 művel. Befektetett tőke, illetve butorokban van 279 drb, 1192 frt 10 kr. értékben s a rajziskolában 183 drb rajzeszköz 150 frt értékü.

A közgyülés a jelentéseket tudomásul vette s az elnökségnek és választmánynak a fölmentvényt megadta.

Ezután a jövő évi tisztviselők választása következett.

Egyhangulag megválasztattak: Bertsey Gy. elnök, Németh Antal alelnök, Tenkei József jegyző, főpénztárnok Dévald Mihály, alpénztárnok Agod Lajos, könyvtárnokok Tenkei József és Mónus Sándor, ellenőr Lévay István, gazda Nagy Imre.

Rendes választmányi tagok: Aros Lajos, Balogh Ferencz, Barza József, Budai László, Fejér Géza, Fekete László, Gönczi Gyula, György István, Herczberger Béla, Janiczik András, Kiss András, Kiss Gyula, Kovács Béla, Kucsmik István, Magyari József, Morvai Villibáld, Szilágyi József, Nagy János, Nagy Károly, Veisz Jakab, Perl István, Pintér Tamás, Rosenthal Pál, Rottensteiner Lajos, Sallai Ferencz, Szabó Károly, Szolga Ferencz, Vass Ede, Vetési Lajos, Virth János. — Póttagok: Andriska Sándor, Dobos István, Lévai László, Halász István, Pásztai Lajos, Zeman János.

Néhány lényegtelenebb ügy elintézése után, elnök a közgyülést berekesztette.

Értesités.

A polgári kör t. tagjai értesittetnek, hogy a kör könyvtára f. hó 4-ik napján megnyittatott és a könyvek kiadása vasár- és ünnepnapokat kivéve naponkint d. u. 6—7-ig történik.

Nagyvárad, 1895 február hó 4-én.

Szücs Géza,
h. könyvtárnok.

A Nagyvárad-Velencze és váraljai takarék és segélyegyleti szövetkezet f. hó 2-án tartotta meg évi közgyülését.

Az igazgatósági jelentés tudomásul vétetett

s a netalán Nagyváradon létesitendő Kossuth Lajos szobor javára megajánlott 25 frt adományra vonatkozó igazgatósági határozat jóváhagyatott.

A felügyelőbizottság javaslata alapján a felmentvény az 1894. évi számadás irányában az elnöknek, igazgatóságnak, felügyelőbizottságnak és a tisztviselőknek megadatott.

Elnökül ismét Szemtka Györgyöt, a szövetkezetnek kezdettől fogva volt elnökét választották meg.

Felügyelőbizottsági tagokul ismét Reisman Mór, Ternyei Antal, Gábel Jakab és póttagul Horváth Géza szövetkezeti tagokat; pótigazgatósági tagokul pedig meglettek választva: Novák Bogdán, Gyurcsánszky András, Schopper György és Wolfner Mór szövetkezeti tagok. A felszámoló bizottság által az 1991—93. évi pénz kiosztásáról készitett számadást jóváhagyta és a felmentvényt a felszámoló bizottságnak megadta. A bevételből megmaradt 28 frt 35 krt a gyermekbarát egyletnek adományozta. — Végül az igazgatóságnak és a tisztviselőknek — a gyülés buzgó müködésükért köszönetet mondott.

Irodalom és müvészet.

— **Sétahangverseny.** A XIII-ik sétahangverseny a közzé tett programm szerint február 3-án tartatott meg. A »portici néma« hatalmas és szépen előadott nyitánya után élvezettel hallgattuk Alard hegedü ábrándját Verdi Troubadourja felett. A hegedü-solot Jäger őrmester játszotta szép technikával s megragadó bensőséggel. Játéka annyira a lélekhez szól, hogy hatása alatt szinte elfeledjük csodálni virtuozitását s könnyedségét. Ez alkalommal került először előadásra Imrik Kornélia k. a, »Viszhangok« cz. keringője. A váradi közönség nem először gyönyörködik az ő szerzeményeiben. — Poetikus lélek, szelid hangulat, mélységes kedély szól hozzánk az ő müveiből. Olyan beszéd ez, amelyet mindenki megért contrastok, háborgó dissonanciák nélkül, tiszta szerkezet s folyékony dallamvezetéssel. Dicséret illeti azt is, aki hangszerelte. (Valószinüleg Bacchó karmester!) Doppler Szülőföldről cz. zenemüvében az osztrák-magyar monarchia népeinek nemzeti tánczzenéi jellegzetesen voltak bemutatva. Ugy látszik azonban, hogy a betét, melyet a közönség tapsaira előadtak, ugyanaz volt, mint a müsor végén szereplő »Honvéd«-induló. Legalább ilyen formán azok is hallották a müsor utólsó pontját, akik ez elől különben távozni szoktak. »Sietős az utjok nagyon« . . . s tán éppen azért nem akarják »zálogban« ott hagyni — subájokat. G.

— **Előfizetési felhivás.** »Dalaimból.« Ez lesz a czime annak a verskötetnek, melyre most felhivni bátorkodom a mélyen t. közönség figyelmét. Nem igérek sokat. Egyszerü érzések, egyszerü, de szivből jövő megnyilatkozásai e dalok s ezzel jeleztem, amit külön is sietek kijelenteni, hogy nem vagyok — modern. Eldalolom a mi fáj, a mi jól esik, ugy ahogy tudom; nálam a versirás nem czél, hanem csak eszköz. Nem aspirálok hirnévre, megelégszem, ha egy-egy dalom olvasóm szivében viszhangra talál.

A kötet husvét táján jelen meg, amiért is t. gyüjtőimet s előfizetőimet kérem, hogy az iveket (kitöltve vagy kitöltetlenül) s az előfizetéseket legkésőbb márczius végéig czimemre (Nagyvárad, megyeház) eljuttatni sziveskedjenek. Ára 2 korona. Gyüjtőknek 10 előfizető után szivesen szolgálok egy tiszteletpéldánynyal. Kérem a t. közönség szives jóakaratát. Kelt Nagyváradon, 1895 évi febr. havában.

Ifj. Kocsán János.

— **Előfizetési kedvezmény.** Biharvármegye története czimü müvemre 5 frttal hirdettem előfizetést; ezen összeget azonban azon t. lelkész, tanitó, jegyző és köztisztviselő urakra nézve, kiknek évi jövedelmük 800 frton alul van, mint szinte a 100 holdon alul biró földbirtokosokra nézve, 4 — négy forintra szállitom le.

Ezen tisztelt urak közül, a kik február 15-én 2 frtot beküldenek, a másik 2 frtot a könyv átvételekor fizethetik.

Az utánvételes megrendelésekre nézve az 5 frtos árr február 15-ig fentartatik.

A 2000 frtot meghaladó kiállitási költség viselésébe az előfizetők és megrendelők által nagyban elősegittetvén: ezek neveit a munka végén közleni fogom.

Budapest, (József-körut 64. szám) 1895. február 1-én.

Tisztelettel

Osváth Pál.

— **„Viszhangok" uj keringő.** Budapesten Táborszky Sándor kiadásában megjelent »Viszhangok« czimü uj keringő, zongorára szerzé Imrik Kornélia, op. 6. Báró Gerliczy Félixnének van ajánlva. A diszes kiállitásu uj zenemü ára 2 korona és 40 fillér. Megjegyezzük, hogy a nagyváradi házi ezred katonai zenekara által rendezett vasárnapi sétahangversenyen ez az uj keringő is a müsoron volt s a közönség zajos tetszéssel fogadta.

A Politikai Hetiszemle mint mindig most is igen aktuális tartalommal jelent meg. Irtak bele Delta a valláspolitikáról, Veritas a magyar szocziálizmusról, Székely, a szerkesztő, Ribotról, Egy mezőgazda a mulasztások következményeiről. Azonkivül van benne több kisebbnagyobb közlemény Giers haláláról, a tőzsde és pénzügyről, a szomoru tanügyi állapotokról, irodalomról, müvészetről és a hétről.

A Herkó Páter, az egyetlen kath. vicz-lap igen tartalmas számot adott e héten. Méltó az átolvasásra és pártolásra. Előfizethetni Budapest, Zsibárus-utcza 7. sz. alatt, a hol a szerkesztőség és kiadóhivatal is van.

— **„Rövid halotti szent beszédek."** Idegen kutfők nyomán irta és kiadja két áldozó pap, Szatmártt. A katholikus lelki pásztorokat is igen gyakran szokták felkérni, hogy az elhunytak koporsója-, vagy sirja fölött az érdekelt gyászolókhoz vigasztaló szavakat intézzenek. E czélra megbecsülhetlen szolgálatot tesz a fentemlitett s tudtunkkal a magyar kath. irodalomban egyedül álló kiadvány, mely hit és erkölcsi igazságokat tartalmazó 42 rövid halotti szent beszédet foglal magában. — Ára füzve 1 forint (etiam e. 3 sacra.) Kapható a »Pázmány-sajtó« czimén, Szatmáron.

FARSANG.

Jelmezbál Mező-Telegden.

— 1895 február 2-án. —

Feledhetlen lesz az m.-telegdiekre nézve a tegnapelőtti jelmezbál. Soha annyi jókedvü embert nem láttunk együtt. A körösvölgyi szálloda gyönyörüen diszitett termében hajnalig tombolt a jókedv A hangulat leirhatlanul élénk és vig volt.

Vattay Gyula a rendező bizottság élén mindent elkövetett az est sikeréért. S fáradsága nem maradt eredmény nélkül, a miről legjobban tanuskodik a jelenvoltak diszes névsora:

Jelenvoltak:

Asszonyok: Telegdy Józsefné (sárga selyem), Telegdy Lajosné (magyar leány), Polgár Imréné (rococó), Kaszo Andrásné (bulgár), Tóth Kálmánné (czigány), Szilágyi Sándorné (fekete bársony), Kovács Józsefné (fekete selyem), Dicker Salamonné (hunyadi), Hutter Manóné (fekete selyem), Vattay Gyuláné (sárga selyem), dr. Grünbaumné (hunyadi), Cseh Andrásné (fekete selyem), Pollatsek Mórné (cserkesz), Szakolczay Gyuláné (fekete selyem.)

Leányok: Vattay Piroska (hunyadi), Mile Ilonka (crém fullárd), Ormay Jolán (bulgár), Vucskics Aranka (franczia), Halasi Szeréna (elsas), Hütter Ilona (czigány), Veisz Róza (magyar), Györi Etelka (kertész), Vattay Carolin (szürke selyem.)

Notabilitások: gróf Rhédey Richard, Telegdy József orsz. képviselő, Telegdy Lajos, dr. Bakacs Béla, Beöthy Dávid, Vattay Gyula, dr. Kovács Jenő, Névery Aurél.

—

A velenczei népkör bálja.

— 1895. február 2. —

A farsang egyik legsikerültebb báljai közé sorolhatjuk a velenczei és katonavárosi olvasókör szombaton megtartott báljá. Fesztelen jókedv jellemezte ez estét s a jelenlevők mindnyájan a lehető legjobban mulattak. Az est sikerének oroszlán része a fáradhatatlan rendezőséget illeti meg, mely mindent elkövetett a jó siker eléréséért s hogy ezt csakugyan el is érték, bizonyitja az alábbi névsor:

Asszonyok: Bihari Gyuláné (Nagy-Szalonta), Aizele Ferenczné, Hegedüs Józsefné, Havasi Alajosné, Kandel Jánosné, Kasza Jánosné (Pecze-Szőllős), Koch Jánosné, Löwy Ignáczné, özv. Nyisztor Lajosné (Margitta), Riedl Gusztávné, Schopper Györgyné, Szántai Istvánné, Trébits N.-né, Tunyogi Jánosné, Tomeczky Béláné, Weisz Nándorné, Weisz Károlyné, Weisz Vilmosné.

Leányok: Aranyos Etelka, Besenszky Jozefin (Margitta), Czobel nővérek, Aizele Etelka és Juliska, Engel Ilona. Ehrensaft Róza és Szeréna, Gyémánt Piroska, Hegedüs Irén, Haskó Katinka, Kandel Hermina, Koch Irma, Kasza Irma és Piroska (Pecze-Szöllős), Katz Heléna, Molnár Erzsike, Meiszter nővérek, Péter Etelka, Szántay Hilda és Stefike, Tomeczky Irma, Tunyogi nővérek, Trébits nővérek, Weisz Anna és Teréz, Weisz Malvin, Weisz Juliska, Weisz Róza, Zách Etelka (Margitta).

A négyeseket 50 pár tánczolta.

A mulatság a késő hajnali órákban ért véget.

A zenét Varga Lajos zenekara szolgáltatta.

—

Tüzoltó bál Pecze-Szöllősön.

(1895. február 2-án.)

A pecze-szőllősi önkéntes tüzoltó egyesület f. hó 2-án az ugynevezett »jégpincze« helyiségben jól sikerült mulatságot rendezett. A szép számmal egybegyült inteligens közönség, — az egyleti tagok gondoskodása által igen diszesen kiállitott termekben — kora reggelig vigadott. Az egyöntetü jókedv állandó és kitartó volt, mit az egyleti tagok és parancsnokság a nemes czél elérésére s a jelenlevő inteligens közönség jókedvének fokozására szolgálatkészsége s fáradhatlan buzgalma által emelt. — Bevétel volt összesen 115 frt.

Felülfizettek: Dr. Kassay Kálmán, Szabó János, Schmidt József, Paizs Miklós, Marschalkó Leó, Handucz Tógyer, Szidor Mihály, Könczey János, főt. Nemeskey Andor 1—1 frtot, Sinka László, Szidor István, ifj. Rudolfszky József, Stéger Géza, Papp János, Elidesz Gyula, Pataky Károly, ifj. Szabó János, Gy. Osvald József, Gudik Sándor, Polgár József 50—50 kr, melyekért a tüzoltó parancsnokság az egylet nevében köszönetét e helyen is nyilvánitja.

—

Mulatság a Félix fürdőben.

A helybeli tisztikar nehány tagja sikerült mulatságot rendezett szombat délután a Félix fürdő Cursalonjában; 15 szánnal rándult ki a jókedvü társaság délután 2 órakor a fürdőbe, hol aztán a katonazenekar vig hangjai mellett tánczra perdültek.

Jelenvoltak: Pokorny Hermann altábornagy, Fuchs Mór tábornok, Gyurkovics Kornél, Szokoll József tüzér kapitány, Fesztl Rajmond kapitány, Pittóni Róbert, Rizetti Pál főhadnagyok, Putsch, Knoblauch hadnagyok s a tisztikar tagjai közül többen.

Asszonyok: Pokorny Hermanné, Fuchs Mórné, Kiss Elek főszolgabiróné, Gyurkovics Kornélné, Fesztl Raymondné, Szokoll Józsefné.

Leányok: Pokorny Helén és Marianne, Fuchs Helén, Serly nővérek, Fesztl Karola.

A sikerült mulatság este 8 órakor ért véget, mikor az egész társaság fáklyák fénye mellett szánon jött be a városba.

———

REGENY-CSARNOK.

Kisértés.

La Rosée elbeszélése. (17.)

Forditotta: **Veress Zsigmond.**

(Folytatás.)

VI.

Rózsás mosoly játszadozott a fiatal asszony gyöngéden domboruló arczán, a boldogság sugárzott kék szemeiből, midőn Sándor kis, nagyon egyszerüen butorozott lakásukat megmutatta, mely csak szobából, egy kamrából s egy sötét, mostanig nem használt konyhából állott.

— Az én irodám nem itt lesz, mert nagyon sokan keresnek engem s az alkalmatlan volna rád nézve. Ezelőtt reggeltől estig az irodában voltam, az ebédet egy olcsóbb vendéglőben költöttem el s igy nagyon kényelmesnek és kellemesnek találtam eddig ezt a lakást, de most, oh Margit, oly szegényesnek, oly komornak tünik föl. Nem volna okosabb, ha egy csinosabbat keresnénk?

— Isten mentsen! — nevetett Margit s szorosabban simult Sándorhoz. A szobák sem nem szegényesek, sem nem komorak, ha a szerelem gazdagsága és boldogsága sziveinkben lakik. Nem megyünk sehova, itt maradunk, s én oly házias és okos leszek, mint csak lehet; megfogod látni, hogy minő csudát tud müvelni a komoly akarat. Mindenekelőtt meg kell tanulnom jó ételeket főzni. Oh én e fölött gyermekiesen örvendek!

Marechal hallgatott és gondolkozott, mert mégis sokat kiván ő Margittól, ha azt akarja, hogy egy szolgáló dolgát végezze el, mely Margitra nézve annyival nehezebb lett volna, mert gyermekségétől kezdve gazdagsághoz és kényelemhez volt szokva. Terve, hogy Margit vagyona után járó egy évi jövedelmét elajándékozzák, most mégis igazságtalanságnak tünt föl neki. Első sorban mégis saját neje kényelmére kellett volna gondolnia, de oly boldogitó, oly jóltevő érzés volt az rá nézve, ez a kényelemben nevelkedett lány nem irtózik attól, hogy a legszerényebb életet élje oldala mellett; mialatt a szegénység közepette fölnőtt Charlotte nem akart addig nejévé lenni mig gondnélküli életet nem tud biztositani számára.

— Természetes, hogy az első napokban az ételek, melyeket Margit az asztalra adott, nem voltak élvezhetők, Sándor mindig éhesen kelt fel. De ő nem szomorkodott maga, hanem Margit miatt, midőn meglátta az ő ijedt tekintetét.

— Sándor, — mondá Margit, — az az asszony, aki itt ebben az udvarban lakik s a kit ma megkérdeztem, mert a szakácskönyv daczára sem tudtam eligazodni, fölajánlotta magát, hogy segit a konyhában, mig valamenynyire elsajátitom a főzést. Beleegyezel?

Marechal két keze közé fogta a Margit fejét.

— Szegény kis asszonyka, — mondá — milyen szerény vagy, hogy te ezt a jólelkü bár, de teljesen müveletlen asszonyt, mint tanitót akarod elfogadni.

— Minden embertől lehet tanulni, — nevetett Margit.

— Igen, ha oly alázatos mindenki, mint te, — válaszolt Marechal megilletődve.

Marechal bámult a gyors előre haladáson, melyet Margit a főzés müvészetében tett. Az ételeket oly egyszerüen és takarosan készitette el, a mint az csak lehetséges volt, de izlettek is azok Sáddornak.

— Csakugyan nem sok kell ahoz, hogy boldog legyen az ember, — szólt vidáman Marechal. Azt hiszem, hogy a legközelebbi évi jövedelmet is oda adhatjuk a hajléktalanok menhelyének. Nem ugy van Margit?

Margit kérdőleg nézett rá.

— Oly keveset csinálsz te a pénzből?

— Én? Nem én, de nekünk meg van mindenünk s te oly jól értesz a gazdálkodáshoz, hogy jövedelmem nagyon is elég. S ugy látom, hogy egy szolgálót tarthatunk, mert nem akarom azt, hogy szép fehér kezeid vörösek legyenek.

Oh én sohasem voltam boldogabb, mint most, te nem is sejted, hogy minő boldogitó tudat az, ha én meggondolom, hogy érted dolgozom.

Akkor te ép ugy vagy mint én, örvendezett Marechal.

S mégis szükségesnek tartják az emberek a vagyont a boldogsághoz.

— Szegények, nem tudják, hogy mi a szerelem.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Országgyülés.

(Folytatás.)

Öt percz szünet.

Következik a napirend második tárgya

az indemnity.

Láng Lajos előadó ismerteti a javaslatot és elfogadásra ajánlja.

Tóth János a 48-as és függetlenségi párt nevében kijelenti, hogy tiltakozik a kormány 67-es politikája ellen. Nincs bizalma a kormány iránt. A törvényjavaslatot visszautasitja s erre nézve határozati javaslatot nyujt be.

Bujanovich Sándor: Az apropriácio-vitánál fogja álláspontját kifejteni. Ha tisztán a szükség kérdése forogna szeme előtt, az indemnytit megszavazná, — de politikai bizalmatlanságból megtagadja, minthogy az uj kormányt nem tarthatja egyébnek, mint a volt kabinet uj kiadásának itatós papiron.

Madarász József: kifejti pártja álláspontját. Hozzájárul Tóth határozati javaslatához.

Bánffy miniszterelnök: Tisztán gyakorlati szempontból, szükségből kéri a javaslat megszavazását. Tóth-nak megjegyzi, hogy az 1867-es alap fentartását szükségesnek tartja.

A Ház a költségvetést általánosságban elfogadja. A részleteknél felszólal

Ugron Gábor: Magas politikai állásban levő miniszterelnök azt mondta, hogy azok bizalmát kéri, akik az állami rendet fön kivánják tartani. Ilyen vádat nem várt. Ilyen vádat egyetlen ellenzéki párt sem érdemel meg. — A kormányelnök kifejezését visszautasitja. A kormányt a kényszerüség, mint egy talált gyermeket ide dobta. — Nem az a rend fentartás, hogy gyöngéket ültetnek a kormányszékekbe.

Bánffy magyarázó felszólalása után a javaslatot részleteiben is megszavazták.

Szilágyi elnök az ülést bezárja.

—

Képviselőházi napirend.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) A képviselőház holnapi ülésén a napirend első tárgya az indemnity-javaslat megszavazása a harmadik olvasásban. Ez után sorra kerülnek a honvédelmi miniszter javaslata az 1895. évben kiállitandó ujonczok megajánlásáról, továbbá a honvédelmi miniszter jelentése az egyéves önkéntesek tiszti vizsgájának eredményéről és a katonaságoknál előfordult öngyilkosságokról, végül a közös hadseregből a honvédség állományába történt további áthelyezésekről. Ezek elintézése után következik a honvédelmi tárcza költségvetésének általános tárgyalása.

Alduna-szerdahelyi mandátum.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) Duna-Szerdahelyről telegrafálják délután 4 óra 40 percz kelettel: A záróra kitüzetett. Eddig beadatott Erdélyire 1034, Bakonyira 445 szavazat.

A bonyhádi választás.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) Bonyhádról telegrafálják: Ma este felé megérkeztek Iványka Oszkár és Rudnyánszky Béla országos képviselők. Kaas Ivor a vasut állomásnál fogadta őket a háta mögött hat csendőrrel, akik lépten nyomon követik, amiért nekik Kaas Ivor nagy mérgükre minduntalan barátságos köszönetet mond. Az a zsandár kiséret komikus és felháboritó egyszerre. Délelőtt egy század dragonyos érkezett. E perczben senki sem tudja ki lesz a győztes. A kormánypárt szörnyen meg van ijedve. Az eredmény a függetlenségi reformátusoktól függ, akik eddig Kaas mellett vannak. A kormánypárt óriási vesztegetésekkel dolgozik s ma Kaas Ivor pártja egyik vezéremberének 500 frtot igértek, ha áttér a kormánypártra. Kis-Moradon ötven forintokat ajánlanak a parasztoknak amit ezek visszautasitanak. Perczel minden választónak 6 frt napidijat és fuvarpénzt ad holnapra. A kerületben van 34 község s összesen 2693 választó, akik ugy oszlottak meg, hogy Kaas Ivor győzelme valószinü. Ma a váraljai függetlenlenségiek értekezletet tartottak s noha az ottani tanitó Perczel Dezső mellett dolgozott s azzal vádolta Kaast, hogy ellensége a magyar nyelvnek, mégis elhatározták, hogy Kaas mellé állanak. Az izgatottság óriási. Ilyen választás még sohasem volt Bonyhádon, a milyen a holnapi lesz.

Dániel megválasztása.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) Pancsováról telegrafálják: Dániel Ernő kereskedelmi miniszter ma egyhangulag megválasztatott a kerület képviselőjének. A választás egész csöndben történt lanyha hivatalos lelkesedés mellett.

Hamisitott távirat.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) A bonyhádi kerületben annyira fél a holnapi választás eredményétől a kormánypárt, hogy már a legcsuyább kortesfogásokhoz fordult. A tegnapi nap folyamán Bubapesten táviratot adtak föl Herman várkonyi és Kanovics alestályi plébánosok czimére, akik tudvalevőleg a leghatalmasabb vezetői a népnek s erős támogatói Kaas Ivor bárónak. A távirat szövege ez:

»Ő főméltósága a biboros herczegprimás legszigorubb parancsára hétfőn reggel kilencz órakor jelenjék meg a budai primási palotában.

Kohl Medárd.«

Mind a két plébános ma jelentkezett is a primásnál, aki azonban semmit sem tudott az egész dologról Az idézö táviratok hamisitottak voltak s az egész dolog csunya kortes fogás volt, amelyhez nem átallották fölhasználni a herczegprimás nevét. Az volt a czél, hogy a két félelmes ember ne legyen jelen a holnapi választáson. A néppárt vizsgálatot fog követelni e botrányos ügyben. A kerületben villámgyorsan elterjedt a kortes fogás hire s óriási módon elkeseritette Kaas Ivor pártját, amely most még nagyobb erővel készül a holnapi küzdelemre.

Bizalmatlanság a kormánynak.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) Mamunsich szabadkai polgármester bizalmas értekezletre hivta össze tegnap a bizottsági tagokat, amelyen azt óhajtotta előkésziteni, hogy a törvényhatóság a 11-én tartandó közgyülésen szavazzon bizalmat az uj kormánynak. A bizottsági tagok mindannyian kimondták, hogy a kormánytól föltétlenül megtagadják a bizalom nyilvánitását. Mamunsich a kellemetlen eredményt nyomban tudatta is a főispánnal.

Dalmáczia visszacsatolása.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) A Spalataba tegnapra összehivott népgyülést, a melyen Dalmáczia visszacsatolása ügyét akarták tárgyalni, a hatóság betiltotta s elkobozta az összes kiáltványokat. Betiltották egyuttal a Dalmáczia többi városaiba összehivott népgyüléseket is. Ezzel körülbelül vége is van az esztelen mozgalomnak.

Őrült kanonok.

Budapest, febr. 4. Saját tud. táv.) Két héttel ezelőtt történt Váczon az a szomoru eset, hogy Fekete Tamás czimzetes kanonok megőrült. Ma arról értesit egy váczi telegramm, hogy az oly tragikus véget ért papot a halál megváltotta szenvedéseitől. Tizennyolcz napig tartó betegsége alatt nem tért egyszer sem eszméletre, ha voltak is nyugodtabb pillanatai; hozzátartozóit nem ismerte meg többé és üldözési mániája csak rövid perczekig szünetelt.

A kasszabetörők.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) A fővárosi rendőrségnek ma végre sikerült elfogni a garázdálkodó kasszabetörő banda két tagját. Ezekben két oly veszedelmes gonosztevőt ismert föl, akiket Közép-Európa minden városának rendőrsége keres. — Az egyik Papa-Koszta Dimitri többszörösen büntetett betörő, aki nehány hét óta van Budapesten. Papa-Kosztát a Kertész-utcza 43-ik számu alatti lakásán fogták el, ahol nagy mennyiségü finom angol betörő szerszámot találtak. A másik zsiványt Affeneigo Periklesnek alias Mathias Balisnak hivják. — Ezt a fővárosi rendőrség táviratára Szabadkán fogták el s ma reggel hozták Budapestre. A banda többi tagjait most már nem lesz nehéz összeszedni, csak Riszticset, a nemzetközi betörő szövetkezet fejét lesz bajos kézrekeriteni, mert ez a veszedelmes s bámulatosan ravasz gonosztevő már elillant Budapestről.

Inzultát követ.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) A marakkói követség vezetőjének, akit a minap brutálisan inzultáltak, mint Madridból jelentik teljes elégtételt óhajt adni az udvar. A követet mindenképen kitüntetik s tegnap meghivták a király s a regens királyné tea-estélyére. Az ügynek ugy látszik nem lesz folytatása.

A bolgár választások.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) Szófiából érkezett telegram szerint Tirnovoban tegnap nagy rendzavarások történtek a választásnál. A rendőrség lelövéssel fenyegette a lázongókat, utóbb pedig a lovasság meg is támadta a tömeget. Sok embert megtiportak a lovak s nagyon tetemes a sebesültek száma.

Közgazdaság.

Körrendelet- Hivatalos másolat másolata. 78101/VI—1. szám. Földmivelésügyi m. kir. miniszter. Valamennyi törvényhatóságnak. Wolff Lipót és fiai kismártoni borkereskedő czégnek Ruszt város határában levő szőlőjében és szőllővessző iskolájában egy az országban eddig ismeretlen uj szőllőbetegség észleltetvén, addig is, mig e betegség és az ellene követhető védekezés az elrendelt tanulmányozás utján megállapitható lesz, a fertőzött szőllőtáblát teljesen kiirtattam s ezenkivül óvatosságból a nevezett Wolf Lipót és fiai borkereskedő czég ruszti szőllőtelepéről, valamint általában Ruszt város határából n szőlővesznek, ugyszintén a szőlőtőke egyébb részeinek s a használt szőlőkaróknak bárhová leendő kivitelét megtiltottam. Erről a törvényhatóságot oly felhivással értesitem, hogy ezen intézkedésemet a törvényhatóság egész területén azonnal a legkiterjedtebb módon oly figyelmeztetéssel hozza nyilvánosságra, illetve tétesse közhirré, hogy a szőlőbirtokosok szőlővesszőknek a Wolf Lipót és fiai czég ruszti telepéről, valamint általában a ruszti szőlőbirtokostól való vételétől — saját érdekükben — óvakodjanak. Budapesten, 1895. évi január hó 5-én. Festetits s. k. Másolat hiteléül: Nagyvárad, 1895. január 22. Sólyom Gyula irodatiszt.

Hidatalos másolata hiteléül:
Nagyvárad, 1895. január 30.

Sarkadi Ignácz,
tb. irodaigazgató.

—

Biharmegyei gazdasági egyesület Nagyvárad.
20/1895.

Felhivás Biharmegye összes községeihez és gazda közönségéhez.

Elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy a községek részére szükséglendő magyarfajta tenyészbikák beszerzése iránt a lépéseket megtegyük, minélfogva felkérjük mind azon tenyésztőket, kiknek eladó magyarfajta tenyész bikájuk van s azt egyletünknek eladni óhajtják, ez iránt szándékukat egyletünk titkári hivatalánál (Főutcza Barts ház) legkésőbb f. évi márczius 1-ig jelentsék be.

A vásárlandó bika 2½ évesnél fiatalabb és 3 évesnél idősebb nem lehet. — A megvásárolt bika tenyészképessége iránt 3 hónapon belül az eladó szavatol. A bejelentés alkalmával a bika ára is megjelelendő.

Egyszersmind felhivjuk mindazon községeket, a melyeknek magyarfajta tenyészbikára szükségök van s azt egyletünktől óhajtják beszerezni, azt ugyancsak egyletünk titkár hivatalánál legkésőbb márczius 1-ig jelentsék be.

A községek a következő kedvezményben részesülnek: Az egyletünktől vásárolt tenyészbika árát 3 féléves kamatmentes részletben törleszthetik, s ezen kivül még kivételesen 20% árkedvezményben részesülnek, olyan esetekben a hol valamely község nehéz pénzviszonyainál fogva ily segély megnyerésére igényt tarthat.

Nagyvárad, 1895. febr. 4.

A biharmegyei gazd. egylet elnöksége.

—

Budapest, február 3.

A mai vasárnapi magánforgalom szilárp irányzat mellett Osztrák hitelrészvény 415.—415.80 frt. — Magyar hitelrészvény 505.25—505.75 frt. — Magyar leszámitolóbank részvény 318.——319.25 frt. — Osztrák-magyar államvasut részvény 399.——399.50 frt. — Városi vasut részvény 333.50—334.75 frt. — Rimamurányi vasmü részvény 289.——289.75 frtjával köttetett és zárul Osztrák hitelrészvény 415.30 forinton.

HIRDETÉSEK.

HIRDETÉSEKET
elvállal jutányos áron
a
„TISZÁNTÚL“
kiadóhivatala:
Nagyvárad, Apácza-utcza 3.

0—13 (17)

152.
1895. v. m. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirott a nagyváradi kir. törvényszék mint csődbiróság 1033/95. P. számu végzése alapján ezennel közhirré teszi, miszerint a közadós **Kraszner Mór** csődtömegéhez leltározott, összesen 274 frt 24 kr. becsértékü ingók u. m. **szatócsbolti áruk, berendezés,** nemkülönben **egy 1 éves svájczi borju, és egy boglya széna, 1895. évi február hó 8-án d. e. 10 órakor** a helyszinén **a** »Szálkán«, a közadós lakhelyén, nyilvános birói árverésen, készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Nagyvárad, 1895. január hó 29.

Menszáros Sándor,
birói kiküldött.

(37) 3—1

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-
részvénytársaság
NAGYVÁRADON, Apácza-utcza 3. szàm.

Ajánlja magát a nagyérdemü közönségnek mindennemü könyvnyomdai munkák, ugymint:

Napi és heti folyóiratok, irodalmi művek, iskolai értesitők, ürlapok, rovatos ivek; továbbá **diplomák, részvények, okleveles, bizonyitványok, eljegyzési** és **esketési kártyák, névjegyek, gyászjelentések, báli meghivók, tánczrendek, számlák, árjegyzékek, körlevelek, jegyzői, ügyvédi** és **közjegyzői nyomtatványok,** valamint **falragaszok** legizlésesebb kivitelben való előállitására, ugy fekete mint szines nyomással a legjutányosabb árakon.

Raktáron tart egyházi nyomtatványokat, u. m.: **Kereszteltek, Egybekeltek** és **Megholtak anyakönyve, ezeknek kivonati ivei, Templomszámadási ivek, Bevétel-** és **Kiadás, Alapitványi jelentések,** stb. stb.

Megrendeléseket elfogad a nyomda üzletvezetője.

A nyomda egészen ujonnan a legdivatosabb és legizlésesebb betükkel, valamint légszeszmotorral van felszerelve és elsőrendü munkaerők fölött rendelkezik.

Mindezeknél fogva vagyunk bátor vállalatunkat a t. cz. közönség szives pártfogásába ajánlani és maradunk

Nagyvárad, 1894, deczember hóban

kiváló tisztelettel

a Szent László-nyomda-
részvénytársaság.

(5) 0—21

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.